

## **Tussenevaluatie jeugdbeleid Alblasserdam 2018-2019**

In het coalitieakkoord 2018-2022 lezen we de volgende doelstelling bij Spoor 1 Actiever & Zorgzamer: gezond en actief meedoen in de samenleving, met keuzevrijheid voor mensen op een voor hen passende manier, met een centrum als ontmoetingshart van het dorp en met actieve, goede zorg, cultuur- en sportaanbod. Jong en oud voelen zich welkom in Alblasserdam en voelen zich op hun plaats in ons dorp. Om deze doelstelling mogelijk te maken voeren wij in Alblasserdam integraal jeugdbeleid uit. Dit beleid is op te delen in beleid gericht op hulp en zorg (jeugdhulp) en positief jeugdbeleid (Route22).

Bij de uitwerking van het Meerjarenperspectief jeugdhulp in 2017 werd opgemerkt dat de transformatie van de jeugdhulp zich op drie niveaus zou moeten afspelen:

1. Elke gemeente werkt een lokaal plan van aanpak uit voor een betere inrichting van het (preventieve) voorveld en de verbinding 3-D;
2. Gemeenten en de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ zorgen dat er lokaal meer sturing op de taakuitvoering van de jeugdprofessionals in de (sociale) teams komt;
3. De Serviceorganisatie voert verschillende projecten uit om de regionale specialistische zorgmarkt te transformeren, waardoor jeugdigen en gezinnen effectiever worden ondersteund en (sneller) de passende hulp ontvangen.

In deze uitwerking, maar ook in de daaropvolgende Omdenknootitie en het bijbehorende plan van aanpak staat een reeks van maatregelen beschreven. Een van die maatregelen was het opstellen en uitvoeren van een lokaal plan van aanpak jeugdhulp. In het najaar van 2018 is dit plan opgeleverd en is ook aangekondigd dat er een tussenevaluatie zou plaatsvinden. In algemene zin kunnen we zeggen dat veel goed gaat. De gestarte projecten kennen een succesvol verloop.

Daarnaast zijn we in 2019 (na vaststelling van de notitie) gestart met de uitvoering van projecten/activiteiten in het kader van Route 22. In dit programma worden projecten/activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan het realiseren van een zo optimaal mogelijk jeugdklimaat in Alblasserdam.

De gezamenlijke opbrengst van de activiteiten van deze transformatie is gericht op een beweging naar de voorkant. Binnen het sociaal domein wordt getracht een kanteling aan te brengen en ontplooiing, ontwikkelkansen, hulp en ondersteuning laagdrempeliger en dichterbij de inwoner te brengen.

Hieronder geven we de verschillende activiteiten en resultaten weer. Als eerste de activiteiten die genoemd zijn in het Plan van Aanpak jeugdhulp 2018 en vervolgens de activiteiten die vanuit Route22 voor het jaar 2019 zijn ontwikkeld. We hebben gekozen om deze beide beleidsstukken gezamenlijk te evalueren aangezien ons doel is om integraal jeugdbeleid te voeren in Alblasserdam. Samen met de diverse (uitvoerende) partners zijn de activiteiten in zowel het plan van aanpak jeugdhulp als Route22 geëvalueerd. Deze tussenevaluatie heeft plaatsgevonden door het gesprek te voeren met deze partners over de activiteiten en de daaraan verbonden effecten.

## Activiteiten Plan van aanpak jeugdhulp 2018

### *Coaching trajecten om jongeren toe te leiden naar jeugdhulp*

In de periode van december 2018 tot en met mei 2019 is er vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin (hierna CJG) in samenwerking met het jongerenwerk een praktijkonderzoek gehouden binnen Alblasserdam. Dit praktijkonderzoek heeft antwoord gegeven op de vraag: *'welke factoren op het gebied van preventie voorkomen Multiproblematiek bij jeugdigen met signaalgedrag in Alblasserdam?'*. Dit onderzoek is gehouden aan de hand van de officiële richtlijnen voor het houden van een praktijkonderzoek. De ureninzet startte met 6 uur per week door twee jeugdprofessionals en werd daarna vervleevoudigd, omdat de stagiaire van dit onderwerp haar afstudeeronderzoek maakte.

Uit de interviews in het onderzoek komen drie kernbegrippen naar voren als het gaat over wat jongeren had geholpen om hun problemen (deels) te kunnen voorkomen: een goede relatie (met een hulpverlener), meer aandacht voor talentontwikkeling en het hebben van lotgenoten. De uitgebreide beschrijving van de resultaten is te vinden in het praktijkonderzoek. Op basis van deze uitkomsten zijn een aantal aanbevelingen gedaan. De uitkomsten van dit onderzoek zijn vervolgens verwerkt in twee projecten te weten een samenwerking tussen onderwijs, jongerenwerk, CJG en gemeente om jongeren in de leeftijd van 9 tot 12 jaar met signaalgedrag op een positieve manier aan hun talenten te laten werken. Daarnaast wordt een lotgenotengroep van meiden opgezet. Verwachting is dat dit project in Q2 van 2020 volledig operationeel is.

### *Vrijwilligersproject in het CJG*

Vrijwilligers van het CJG Alblasserdam worden gekoppeld aan gezinnen/ouders met een lichte hulpvraag, waarbij ondersteuning geboden kan worden door deze vrijwilligers. Het unieke aan dit project is dat de vrijwilligers gekoppeld worden aan hulpvragers die bij één van de hulpverleners van het CJG bekend zijn. Op deze manier kan, waar nodig, extra ondersteuning geboden worden aan de vrijwilligers, omdat er zicht is op de hulpvrager die de hulpverlener kent. Er is dus veel ruimte voor verschillende soorten vrijwilligers: vrijwilligers die gemakkelijk zelf aan de slag gaan en vrijwilligers die extra ondersteuning vragen. Zo lukt het ons met deze ondersteuning om mensen die cliënt zijn bij het CJG te stimuleren om vrijwilligerswerk te doen en zo een zinvolle dagbesteding op te bouwen.

De ureninzet voor dit project bedroeg vier uur per week. Deze uren worden verdeeld over de week en worden gebruikt voor het promoten van het project, de werving van nieuwe vrijwilligers, het regelen van contracten, zoals een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), gesprekken met lopende vrijwilligers voor extra ondersteuning wanneer dit nodig is en georganiseerde gezamenlijke bijeenkomsten met alle vrijwilligers.

Het resultaat wordt hieronder in de tabel weergegeven:

|                                      | <b>Aantal 2018 (juli t/m december)</b> | <b>Aantal 2019 (januari t/m juli)</b> |
|--------------------------------------|----------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Aantal vrijwilligers</b>          | 9                                      | 10                                    |
| <b>Aantal gestopte vrijwilligers</b> | 1                                      | 1                                     |

|                                                                                    |   |   |
|------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| <b>Aantal nieuwe vrijwilligers</b>                                                 | 1 | 2 |
| <b>Aantal niet ingevulde vacatures waar nog geen vrijwilliger voor gevonden is</b> | 6 | 4 |

Deze vrijwilligers worden gekoppeld aan gezinssituaties, maar ook aan groepsontmoetingen in ons CJG (denk bijvoorbeeld aan Koffie met Koters). In totaal hebben onze vrijwilligers circa 25 gezinnen bereikt.

In de tabel is te zien dat acht vrijwilligers al meer dan een jaar vrijwilliger zijn bij het CJG. Er zijn in het afgelopen jaar twee vrijwilligers gestopt en drie nieuwe vrijwilligers bij gekomen. Zowel vanuit de gezinnen als de vrijwilligers wordt er een meerwaarde gezien in deze laagdrempelige wijze van ondersteuning. We zien onder andere de volgende voordelen van het werken met vrijwilligers binnen het CJG:

- Het netwerk van zowel hulpvrager als vrijwilliger wordt vergroot. Het draagvlak van de hulpvrager wordt vergroot.
- Vrijwilligers worden door hulpvragers vaker gezien als toegankelijker, aangezien zij geen professionele hulpverlening bieden.
- Hulpvragen worden beantwoord die niet door het jeugdteam geboden kunnen worden. Dit komt onder andere doordat vrijwilligers vaker flexibeler in te zetten zijn dan hulpverleners en de ondersteuning van vrijwilligers laagdrempeliger is, waardoor dit eerder geaccepteerd wordt.
- Ideeën van vrijwilligers kunnen in samenspraak met de hulpverlener gerealiseerd worden.
- Goede samenwerking tussen vrijwilliger, hulpverlener en vrijwilligerscoördinator.

De vrijwilligers weten de hulpverlener en/ of de vrijwilligerscoördinator te vinden bij vragen, opmerkingen en situaties waar ze in hun vrijwilligerswerk tegenaan lopen. Daarnaast blijft het aantal vrijwilligers stabiel. De werving van vrijwilligers blijft ingewikkeld, ondanks het uitdelen van flyers, het promoten op verschillende evenementen, de site en vacatures op facebook.

We hopen in de toekomst steeds meer laagdrempelige ondersteuning in te kunnen zetten door lichte hulpvragen te beantwoorden door vrijwilligers. Vrijwilligers werven is hiervoor van belang. De komende tijd zal hier vanuit de vrijwilligerscoördinator in geïnvesteerd worden.

#### *Uitvoering van de financiële bijdrage kosten kinderopvang op basis van Sociaal Medische Indicatie (hierna SMI)*

Doelgroep van de SMI zijn gezinnen waarvan een ouder problemen heeft en daarvoor dagbehandeling moet volgen of door plotselinge ziekte van een ouder. Bij alle aangemelde gezinnen hadden ouders geen recht op kinderopvangtoeslag en waren er onvoldoende financiële mogelijkheden om kinderopvang te bekostigen. In die gevallen kan de financiële bijdrage door gemeente op basis van de SMI een hulpmiddel zijn.

Sinds januari 2019 is de SMI van de Sociale Dienst Drechtsteden (hierna SDD) overgedragen naar gemeente Alblasserdam. Er was hiervoor ten tijde van de SDD € 5.000,- beschikbaar.

Wij hebben hier voor 2019 € 15.000,- van gemaakt. Wij hebben het CJG Alblasserdam gevraagd ons te adviseren wat er nodig is voor een gezin op het gebied van tijdelijke ontlasting. Het CJG doet vervolgens een aanvraag bij de gemeente. Het afgelopen jaar is er tot onze verbazing meer aanspraak gemaakt op vergoeding middels SMI als in voorgaande jaren. Onduidelijk is waar dit door komt.

Soorten trajecten en aantallen:

| Aantal aanvragen | Aantal afgewezen/ anders naartoe geleid | Toegekend |
|------------------|-----------------------------------------|-----------|
| 11               | 8                                       | 3         |

In totaal zijn er in 2019 elf aanvragen binnengekomen bij het CJG Alblasserdam voor een sociaal medische indicatie. De binnengekomen aanvragen betroffen bij CJG nog niet bekende gezinnen. Deze gezinnen waren dus niet eerder in beeld geweest bij de gemeente of CJG.

Acht binnengekomen aanvragen zijn afgewezen of naar andere (voorveld)voorzieningen geleid. Voorbeelden hiervan zijn:

- Sociaal netwerk
- Vrijwilligers
- Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE)
- Vanuit de kerk: DPH ( Debutaatschap psychosociale hulp) of de vluchtheuvel.
- Stichting Helpende handen.
- Respijtzorg

Drie binnengekomen aanvragen zijn toegekend. Deze aanvragen waren allen forse aanvragen. De casussen van deze aanvragen zijn te vinden in de bijlage.

#### *Aansluiting op school en werk 18+*

Vanuit de Dienst Gezondheid en jeugd worden diverse projecten uitgevoerd om te zorgen dat er weinig tot geen schooluitval is en zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Daarnaast wordt in de regio hard nagedacht over hoe Beschermd Wonen handen en voeten kan krijgen. De verbinding tussen deze twee ontwikkelijnen is nog broos. In Alblasserdam zijn we op dit moment bezig met het geven van een lokale invulling aan de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.

#### *Inzet kinderpsycholoog en orthopedagoog bij de huisartsen*

De kinderpsycholoog en orthopedagoog bieden hulp voor een jeugdige te organiseren op de juiste plek, waarmee het aantal directe verwijzingen naar de lokale voorzieningen wordt versterkt, jeugdhulp door de jeugdprofessional van het jeugdteam wordt uitgevoerd, verwijzingen naar de tweede lijn worden teruggedrongen én de huisartsentaak niet wordt verzaamd slechts verrijkt met een keuze. De kinderpsycholoog en orthopedagoog zijn WO-opgeleid en getraind en hebben ervaring om op basis van een methodische aanpak een

totaal beeld van de (situatie van) de jeugdige patiënt te schetsen. Zij doen de eerste inventarisatie, nemen de tijd voor methodisch onderzoek en bepalen samen met de huisarts een plan van aanpak. Hierbij houden de kinderpsycholoog en orthopedagoog oog voor de problematiek van het systeem, de inzet van eigen kracht van de patiënt en het netwerk. Daarbij hebben de kinderpsycholoog en orthopedagoog snel toegang tot de juiste hulpverleners en kunnen eventueel zelf een kortdurende behandeling starten. Er is veel en laagdrempelig contact tussen kinderpsycholoog/orthopedagoog en huisartsen. De kinderpsycholoog/orthopedagoog is de verbindende schakel tussen de huisarts en het jeugdteam.

| Soort traject                                                 | Aantal 2018 (juli t/m december) | Aantal 2019 (januari t/m december) |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------|
| Advies aan huisarts (zonder cliëntcontract)                   | 4                               | 2                                  |
| Kortdurende behandeling/begeleiding (zonder doorverwijzing)   | 10                              | 21                                 |
| Adviestraject: verwijzing naar Jeugd- en opvoedhulp           | 2                               | 2                                  |
| Adviestraject: verwijzing naar GGZ                            | 1                               | 5                                  |
| Adviestraject: verwijzing naar jeugdteam/maatschappelijk werk | 3                               | 1                                  |
| Adviestraject: afgeschaald naar voorveld                      | 1                               | 3                                  |
| <b>Totaal</b>                                                 | <b>21</b>                       | <b>34</b>                          |

\* Eind december 2019 waren er 19 lopende trajecten

Het project is gestart met een inzet van 14 uur per week. Duidelijk werd dat dit onvoldoende was om het project voldoende vorm te kunnen geven en de aanmeldingen snel te behandelen. Op dit moment is er een inzet van 22 uur voor het project, waarbij er voldoende trajecten blijken te zijn om dit op een later moment uit te breiden.

Net zoals het geval bleek tijdens de vorige evaluatie, zijn ook nu de meeste trajecten kortdurende behandelings- of begeleidingstrajecten die vanuit de kinderpsycholoog of orthopedagoog zelf zijn ingezet. We merken dat deze snelle kortdurende inzet vaak relatief snel positieve resultaten geeft, waardoor doorverwijzing naar specialistische hulp niet nodig is. Een substantieel aandeel van de aanmeldingen werd door de huisarts doorverwezen naar de kinderpsycholoog en orthopedagoog, omdat er een vraag voor uitgebreid diagnostisch onderzoek gesteld werd. Dit uitgebreide diagnostische onderzoek vindt plaats binnen de GGZ en hiervoor is dus een verwijzing naar specialistische zorg nodig. Bij veel ouders en ook scholen blijkt het beeld te bestaan dat diagnostiek nodig is om te bepalen welke hulp een kind nodig heeft. Bij veel kinderen is dit echter niet het geval en kan op basis van de door de kinderpsycholoog of orthopedagoog verzamelde informatie een advies voor in te zetten hulp

gegeven worden en vaak al direct worden opgestart vanuit de kinderpsycholoog of orthopedagoog. Door uitleg te geven aan cliënten over het diagnostiektraject, kozen cliënten er in veel gevallen voor de aanvraag voor uitgebreide diagnostiek binnen de GGZ niet door te zetten, omdat zij vertrouwen kregen op een andere manier de juiste hulp te kunnen ontvangen. Vanzelfsprekend blijft in bepaalde gevallen uitgebreide diagnostiek binnen de GGZ wel nodig, bijvoorbeeld vanwege de complexiteit van de hulpvraag. In die gevallen wordt doorverwezen naar de GGZ voor diagnostiek.

Ook is in de afgelopen periode de samenwerking met het samenwerkingsverband Drechtsteden, waaronder veel scholen in Alblasserdam vallen, sterk verbeterd. Er zijn met regelmaat overleggen met als doel procedures beter op elkaar af te stemmen en als school, samenwerkingsverband en jeugdhulp nauw met elkaar samen te werken om hulp effectief te organiseren. Ook de aan het samenwerkingsverband gekoppelde gedragswetenschappers zijn van mening dat in veel gevallen diagnostiek niet benodigd is om de juiste hulp op school in te kunnen zetten. Door hierin meer samen te werken, kunnen we deze boodschap samen aan ouders overbrengen en samen zorgen dat kinderen de juiste ondersteuning krijgen als dit nodig blijkt.

Tot slot wordt door de kinderpsycholoog en orthopedagoog gemerkt dat cliënten die de stap naar het jeugdteam wellicht (nog) te groot vinden, via de huisarts wel bij de kinderpsycholoog of orthopedagoog terecht komen. De huisarts is voor veel gezinnen een vertrouwd gezicht, waardoor sommigen hier wellicht sneller aankloppen voor hulp. Op deze manier krijgen we kinderen en gezinnen met milde problematiek sneller in zicht en kunnen we sneller en dichtbij hulp bieden, zodat problemen niet verergeren. Ook geeft dit ons de ruimte om met ouders stil te staan bij dat wat passend is bij een 'normale ontwikkeling' van hun kind en zo nodig bepaald gedrag te kunnen normaliseren.

Concluderend zien we binnen het project van de kinderpsycholoog en orthopedagoog bij de huisartsen veel voorbeelden die laten zien dat het project bijdraagt aan snelle en effectieve inzet van hulp en aan het normaliseren en demedicaliseren van het gedrag wat kinderen kunnen laten zien.

Binnen het jeugdteam zijn jeugdprofessionals betrokken bij gezinnen met soortgelijke hulpvragen als de hulpvragen die terecht komen bij de kinderpsycholoog en orthopedagoog vanuit de huisartsen. Ook hierbij is dus de verwachting dat zij in veel gevallen zelf dichtbij en snel de juiste kortdurende begeleiding of behandeling zouden kunnen bieden. Op dit moment is daarvoor geen mogelijkheid in het aantal uren dat de kinderpsycholoog en orthopedagoog tot hun beschikking hebben. Het project met de kinderpsycholoog en orthopedagoog biedt echter duidelijke implicaties dat er ook hier successen behaald kunnen worden door deze vorm van kortdurende behandeling en begeleiding lokaal in te richten.

### *Thuiszitterspact*

Samen met de partners in de regio Zuid-Holland Zuid hebben wij in november 2017 het Thuiszitterspact ondertekend. Vanuit onze taak op het gebied van Leerplicht willen we met

dit pact het aantal thuiszitters terugdringen. De medeondertekenaars van het pact zijn de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, de jeugdgezondheidszorg, Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), de Stichting Jeugdteams en de gemeenten. Voor het schooljaar 2018-2019 waren er in Alblasserdam geen thuiszitters (zie ook het jaarverslag Leerplicht & Voortijdig Schoolverlaten 2018-2019 van de DG&J). Dit betekent niet dat geen enkel kind uit Alblasserdam thuis zit. Echter gaat het er bij het zijn van een thuiszitter om dat het kind thuis zit zonder enige vorm van onderwijs. Dit is bij ons niet het geval, er zijn kinderen die thuis zijn, maar deze kinderen krijgen alsnog een vorm van onderwijs aangeboden. Ondanks dit blijven wij ook in Alblasserdam scherp als het gaat over dit onderwerp. Immers zijn wij van mening dat ieder kind naar school moet gaan. Ieder kwartaal is er ambtelijk overleg met het Samenwerkingsverband Drechtsteden. Tijdens dit overleg wordt gesproken over de stand van zaken met betrekking tot thuiszitters, maar ook over onderwerpen als passend verbinden en verzuim.

### **Activiteiten Route22 in 2019**

Route 22 bleek een vruchtbaar concept te zijn wat veel activiteiten heeft opgeleverd.

#### *De jongerengemeenteraad 2.0.*

In het najaar van 2018 hebben een aantal enthousiaste jongeren aangeklopt bij de gemeente met de wens om een nieuwe jeugdgemeenteraad op te starten. In 2019 is er gezamenlijk met de groep jongeren verder invulling gegeven aan deze wens. Zo is er een website ontwikkeld en hebben de jongeren via het plaatsen van polls op verschillende vormen van sociale media de mening van de jeugd gevraagd voor verschillende onderwerpen, zoals het openbaar vervoer, LHBTI, wonen in Alblasserdam en het gebruik van vuurwerk. De jongerengemeenteraad bestaat op dit moment uit zes actieve leden.

De jongeren merkten dat zij het lastig vonden om grip te krijgen op de stukken en thema's die intern in de gemeente leven. Als gevolg daarvan heeft er in september 2019 een brainstormsessie plaatsgevonden met het jongerenwerk en met de griffier van de gemeente Alblasserdam. Er is toen onder andere afgesproken om de voorraadagenda in het vervolg aan de jongerengemeenteraad toe te sturen, zodat zij weten welke thema's wanneer aan de orde komen.

De jongerengemeenteraad heeft het afgelopen jaar veel haar gezicht laten zien bij belangrijke gebeurtenissen. Zo hebben de jongeren onder andere tijdens de "Hawker Typhoon Memorial" van 28-09-2019 een krans gelegd bij het graf van Jean-Noël Vandaele en hebben zij meegedacht bij de ontwikkeling van het nieuwe nog vast te stellen speeltuinenbeleid en in het onderzoek naar een nieuwe jongerenontmoetingsplaats (JOP) in Alblasserdam.

#### *De babybox + Welkom Nieuwe Alblasserdammers 2.0.*

In 2019 zijn twee projecten voor de allerjongsten van het dorp uitgevoerd. Het eerste project is de Babybox. Dit project betreft een samenwerking tussen gemeente Alblasserdam en Stichting Babyspullen. De babybox is een doos met allerlei babyspullen die (nieuwe) gezinnen nodig hebben tijdens de eerste periode met hun baby. Door de samenwerking met Stichting Babyspullen kunnen Alblasserdamse gezinnen die het financieel moeilijk hebben

gratis een box aanvragen. De gezinnen betalen ook nog eens geen verzendkosten. Op deze manier hopen we bij te dragen aan een gelijke start voor al onze nieuwe inwoners!

Ook zijn we in 2019 gestart met de activiteit "Welkom Nieuwe Alblasserdammers". Tijdens deze bijeenkomst heet een collegelid de nieuwste inwoners van ons dorp en hun ouders welkom met een drankje en een klein cadeautje. Ouders konden tijdens deze bijeenkomst ook elkaars kinderen bewonderen en met elkaar in gesprek gaan over al het nieuws dat het ouderschap met zich meebrengt. Vanaf 2020 wordt Welkom Nieuwe Alblasserdammers gehouden in samenwerking met de bibliotheek. Hiermee wordt extra ingezet op het belang van lezen en voorlezen, ook voor de allerkleinsten. Bij de uitnodigingsbrief voor Welkom Nieuwe Alblasserdammers zit dan ook een waardebon. Met het inleveren van deze bon krijgen ouders gratis het BoekStart-koffertje mee. In dit koffertje zit onder andere een boekje om voor te lezen. Ouders kunnen na de bijeenkomst direct aansluiten bij de activiteit "Baby-Drive In" van de bibliotheek. In het najaar van 2020 zetten we deze samenwerking voort in het Huis van de Samenleving.

### *Coalitie Kansrijke Start*

In het najaar van 2019 zijn de eerste stappen gezet voor het oprichten van een Alblasserdamse Coalitie Kansrijke Start. Deze lokale coalitie focust zich op de eerste 1000 dagen van een baby. Het actieprogramma Coalitie Kansrijke Start van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport stimuleert gemeenten met dit programma om lokale of regionale coalities te bouwen of te versterken om zo te komen tot een gezamenlijke aanpak rond de eerste 1000 dagen van een baby. In maart 2020 vindt de eerste brainstorm plaats met verschillende lokale, maatschappelijke partners, zoals verloskundigen, kinderopvangorganisaties en jeugdprofessionals, over de speerpunten voor de Alblasserdamse coalitie.

### *Project Moneyfit: hoe moneyfit ben jij?*

In de notitie Route22 werd de volgende activiteit genoemd: jongeren worden vóór hun achttiende verjaardag aangeschreven met een (feliciteatie)brief, waarin informatie staat wat ze moeten doen voordat ze 18 worden. Dit idee kwam in 2019 samen met de opstart van het project "Moneyfit" door jongerenwerk Jeugd-Punt en Stichting Schuldhulpmaatje. Samen hebben we een website ontwikkeld [www.moneyfit.nl/alblasserdam](http://www.moneyfit.nl/alblasserdam) waarop jongeren terecht kunnen voor al hun vragen over het regelen van geldzaken. Immers komt er veel op je af als je 18 wordt. Om de website te promoten hebben we aan de hand van dilemma-kaarten (bijvoorbeeld: liever altijd met twintig cent betalen of voor elke euro opdrukken) verschillende promotieacties gedraaid in samenwerking met de Alblasserdamse jongerengemeenteraad. Daarnaast hebben we naar alle jongeren die in 2019 18 jaar werden een felicitatiebrief gestuurd met de link naar de website. We zien dat de website nog steeds erg goed bezocht wordt. Zo hebben in november 753 en in december 539 unieke gebruikers de Alblasserdamse pagina bezocht.

In 2020 willen we opnieuw promotieacties draaien en de felicitatiebrief sturen naar de nieuwe 18-jarigen van ons dorp. Daarnaast zal het jongerenwerk aan de hand van de dilemma-kaarten op pad gaan om jongeren te bereiken op de vindplaatsen van jongeren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kerken.

### *Meedenken met het nieuwe gemeentelijke speeltuinenbeleid*

In het voorjaar van 2019 is er gestart met de ontwikkeling van een nieuw speeltuinenbeleid voor Alblasserdam. Dit nieuwe beleid focust zich op speelvoorzieningen voor de allerkleinsten tot en met ontmoetingsplekken voor de jongeren in ons dorp. Tijdens de ontwikkeling van het nieuwe speeltuinenbeleid zijn kinderen en jongeren actief betrokken geweest. Zo heeft het jongerenwerk samen met de jongerengemeenteraad een speciale inloopavond georganiseerd en is er op locatie met een grote groep kinderen gekeken naar de huidige speeltuinen. Deze kinderen mochten meteen hun mening geven over deze huidige plekken en hoe de ideale speeltuin er volgens hen uit moet zien! De opbrengst van dit participatietraject is meegenomen in het nieuwe speeltuinenbeleid.

Tegelijkertijd zijn met de ontwikkeling van dit nieuwe beleid alle huidige speelvoorzieningen in kaart gebracht, waardoor nu goed zichtbaar is in welke wijken in Alblasserdam er te weinig, genoeg of juist te veel speelvoorzieningen aanwezig zijn. Verwacht wordt dat het speeltuinenbeleid in 2020 wordt vastgesteld.

### *Meedenken over een mogelijke tweede Jongerenontmoetingsplaats (JOP)*

In de tweede helft van 2019 is het jongerenwerk Jeugd-Punt gestart met een onderzoek naar de plaatsing van een mogelijk nieuwe jongerenontmoetingsplek (JOP) in het dorp. Verschillende jongeren hebben samen met het jongerenwerk, de jongerengemeenteraad, de gemeente en de politie nagedacht over dit onderwerp. Dit heeft geleid tot een aantal aanbevelingen aan de gemeente. Deze zullen in het eerste kwartaal van 2020 door het jongerenwerk aan de wethouder worden voorgelegd.

### *Onderzoek woonbehoeften onder jongeren*

Tijdens de algemene beschouwingen in de zomer van 2019 is afgesproken om in het kader van de bezuinigingen het onderzoek naar de woonbehoefte van jongeren in Alblasserdam uit te stellen. Afgesproken is om het onderzoek pas uit te voeren als de resultaten van het reguliere verhuisonderzoek (dat op dit moment wordt uitgevoerd door het Onderzoekscentrum Drechtsteden) daar aanleiding toe geven. Dit reguliere verhuisonderzoek is nog niet afgerond, maar op korte termijn worden we wel geïnformeerd over de eerste regionale analyses. Daarna volgen de lokale resultaten. Deze resultaten zullen naar verwachting in het tweede kwartaal van 2020 in het college van B&W worden besproken. Vervolgens volgt een raadsinformatiebrief over dit onderwerp.

### *Week tegen de kindermishandeling*

In het najaar van 2019 is er op initiatief van de PvdA aandacht besteed aan de week tegen de kindermishandeling via een persbericht. Ook is in dat jaar samen met de GGD afgesproken om in 2020 meer aandacht te besteden aan de meldcode kindermishandeling tijdens de inspecties op de kinderopvang. In 2020 gaan we een interactieve activiteit te organiseren over dit onderwerp.

## **Conclusie en vervolg**

### *Plan van aanpak jeugdhulp*

Daar waar er door de regio lokale inzet van Alblasserdam werd gevraagd, namelijk het schrijven en uitvoeren van een plan van aanpak jeugdhulp kunnen we concluderen dat we hier in voldoende mate in geslaagd zijn, want de activiteiten zijn in min of meerdere mate succesvol uitgevoerd. Bijvoorbeeld de activiteit tijdens de week tegen de kindermishandeling is beperkt uitgevoerd, omdat deze vraag ons te laat bereikte. De impact van de preventieve activiteiten is zichtbaar, maar laat zich niet kapitaliseren. Sinds kort hebben we realtime inzicht in de data van de serviceorganisatie jeugd ZHZ. Hierdoor kunnen we de financiële ontwikkelingen en de aantallen cliënten nauwkeuring volgen. In dit dashboard zien we bijvoorbeeld dat sinds de inzet van de kinderpsycholoog het aantal verwijzingen door de huisartsen naar de GGZ substantieel is gedaald: van 150 verwijzingen in augustus 2018 naar 119 verwijzingen in november 2019. Dit betekent dat we alle genoemde projecten continueren.

Op dit moment is bijvoorbeeld het project Talentlab in voorbereiding. Hierbij gaan onderwijs, jongerenwerk en Vivenz samen met de gemeente een experiment uitvoeren om kinderen met signaalgedrag aan te sporen om vooral hun talenten te gaan ontwikkelen. Hierbij gaan we samen met de kinderen nadrukkelijk niet op zoek naar problemen, maar op zoek naar geluk.

Daarnaast zijn we sinds mei 2019 samen met de gemeente Sliedrecht en de gemeente Hardinxveld-Giessendam een nieuw project gestart genaamd het 'naar voren halen van de jeugdhulp'. Hierbij willen we een aantal producten uit de zorgmarkt uit laten voeren door medewerkers van het CJG. Hiermee werken we aan de doelstelling om zo licht mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo kort mogelijke hulpprojecten in te zetten. Kinderen en hun ouders worden dan in Alblasserdam geholpen. De gemeenteraad van Alblasserdam is hier eerder over geïnformeerd in juli 2019 via een raadsvoorstel over de begrotingswijziging van de DG&J.

Samen met de betrokken partijen is er veel positieve energie gerealiseerd in het Centrum voor Jeugd en Gezin in 2018 en 2019. We zien dat de samenwerking tussen de medewerkers van de drie betrokken partijen (Careyn, Vivenz en Stichting Jeugdteams), maar ook met externen uit de zorgwereld, maar ook de SDD geïntensiveerd. Ambtelijk is veel tijd gaan zitten in het opzetten en in beweging houden van de diverse projecten. Met name het project Jeugdhulp naar voren kostte veel meer tijd dan was voorzien. De op zich eenvoudige gedachte om de lokale teams te gaan versterken bleek vooral in de techniek (onder andere beïnvloed door de onderlinge solidariteit in de regio) erg ingewikkeld te zijn. Dit houdt ons echter niet tegen om de transformatie nu echt vorm te gaan geven. Het besluit van het algemeen bestuur van 5 maart 2020 om de jeugdhulp naar voren ook echt te gaan uitvoeren, zien we dan ook als een belangrijke kans. Daarbij is de financiële invalshoek (tekorten op de budgetten) belangrijk maar niet leidend. Leidend is dat we de preventie, de toegang en de uitvoering van de jeugdhulp nog steeds zo dicht mogelijk bij het gezin, zo licht als kan en zo zwaar als nodig willen blijven verbeteren.

*Financiën*

Het is inmiddels bekend dat jeugdhulp niet binnen de bestaande financiële kaders gerealiseerd kan worden. Het lokale plan van aanpak jeugdhulp is ontwikkeld om dienend te zijn aan de uitgangspunten van de jeugdwet, namelijk normaliseren, de-medicaliseren en preventie. De gemeente is er van overtuigd dat we op de goede weg zijn. Helaas laat dit zich niet kapitaliseren. Extra investeringen door gemeente Alblasserdam, om bijvoorbeeld wachtlijstbeheer en jeugdhulp naar de voorkant te realiseren, zijn gewenst. De projectgroep jeugd Alblasserdam buigt zich op dit moment over de ontwikkelingen. Deze projectgroep is opgericht als uitwerking van de regionale doelstelling 2 uit het Meerjarenperspectief jeugdhulp in 2017. Eén van de instrumenten die ontwikkeld wordt op dit moment is een matrix die een overzicht moet bieden over de lopende projecten en gewenste projecten. Deze matrix is mede bedoeld om meer structuur en overzicht in de activiteiten te brengen. De matrix is te vinden aan het einde van dit document. De projectgroep bestaat uit een gemeentelijke vertegenwoordiging (bestuurlijk, inhoudelijk en financieel), een vertegenwoordiging van de jeugdteams en een vertegenwoordiging van jongerenwerk Jeugd-Punt.

In het gehele sociaal domein wordt kostenbeheersing steeds urgenter. De laatste jaren hebben we gezien dat kosten voor jeugdhulp sterk zijn toegenomen. Samen met de regio wordt getracht het tij te keren. In de regionale nota Omdenknottie is een aantal maatregelen benoemd die door het Algemeen Bestuur van de DGJ zijn bekrachtigd. Deze besluiten zijn omgezet in een plan van aanpak waarin alle maatregelen zijn uitgewerkt. In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de maatregelen en de verwachte besparing. Ten aanzien van het project jeugdhulp naar de voorkant is op 1 april 2020 overeenstemming bereikt tussen de Service Organisatie Jeugd, de Stichting Jeugdteams en de drie voorlopers op dit gebied, namelijk de gemeenten Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht en Alblasserdam. Dat betekent dit project per 1 april 2020 operationeel is.

|     | Schema maatregelen omdenknottē                                                    |                                                                                               | Let op: de maatregelen overlappen elkaar en het financieel effect kan niet opgeteld worden |                       |                            |                    |             |             |               |                                                                                                          |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------------|--------------------|-------------|-------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nr. | Maatregel                                                                         | Randvoorwaarde                                                                                | Verantwoordelijke (eerstgenoemde hoofverantwoordelijk)                                     | Bandbreedte besparing | Investeering               | Voorbereid ingstjd | Effect 2019 | Effect 2020 | Effect 2021 > | Risico's / impact                                                                                        |
| 1   | Budgetverantwoordelijkheid Jeugdteams                                             | Specifiek beschikken als WMO. Jeugdprofessional schrijft exact aantal uren zorg per week voor | JT, gemeenten en SOJ                                                                       | 1 - 10 mln.           | op te geven door JT        | 6 maanden          | 0           | 1-8 mln.    | 1-10 mln.     | Een budget per jeugdteam betekent geen jeugdhulp meer als budget op is. Ontevreden burgers en rechtzaken |
| 2   | Afschaffen Nee tenzij regeling                                                    |                                                                                               | SOJ                                                                                        | 1 - 10 mln.           | geen                       | 3 maanden          | 0 - 2 mln.  | 1-8 mln.    | 1-10 mln.     | Een budget per aanbieder betekent geen jeugdhulp meer als budget op is. Ontevreden burgers en rechtzaken |
| 3a. | Extra toetsing toewijzingen door toetsingscie > x                                 |                                                                                               | Gemeenten, JT en SOJ                                                                       | 1 - 5 mln.            | 0,5 mln.                   | 3-6 mnd.           | 0 - 1 mln.  | 1-4 mln.    | 1-5 mln.      |                                                                                                          |
| 3b. | Toetsing toewijzingen door gemeenten                                              |                                                                                               | Gemeenten, JT en SOJ                                                                       | 1 - 5 mln.            | 0,5 mln.                   | 3-6 mnd.           | 0 - 1 mln.  | 1-4 mln.    | 1-5 mln.      |                                                                                                          |
| 4   | Middelen naar de voorkant; jeugdhulp als algemene voorziening bij gemeenten       | Gemeenten kunnen zelf jeughulp organiseren                                                    | Gemeenten en SOJ                                                                           | 1 - 5 mln.            | op te geven door gemeenten | 6 -18 maanden      | 0           | 1-4 mln.    | 1-5 mln.      | Risico budgetoverschrijding wordt verlegd naar gemeenten                                                 |
| 5   | Strakkere kaders wanneer 2e lijns jeugdhulp wordt verstrekt / inperking jeugdhulp |                                                                                               | Gemeenten, JT en SOJ                                                                       | 1 - 5 mln.            | 0,2 mln                    | 3-6 mmd            | 0 - 1 mln.  | 1-4 mln.    | 1-5 mln.      | Klagende burgers die nu geen of minder jeugdhulp krijgen                                                 |
| 6   | Beperking herindicaties                                                           |                                                                                               | JT en SOJ                                                                                  | 1 - 5 mln.            |                            | 3 maanden          | 0 - 1 mln.  | 1 - 2 mln.  | 1 - 5 mln.    | Klagende burgers die nu geen of minder jeugdhulp krijgen                                                 |
| 7   | Poortwachter / praktijkondersteuner huisartsen                                    |                                                                                               | Gemeenten, JT en SOJ                                                                       | 1 - 5 mln.            | 2 mln.                     | 6 maanden          | 0           | 1 - 3 mln.  | 1-5 mln.      | Klagende burgers die nu geen of minder jeugdhulp krijgen                                                 |
| 8   | 3D aanpak multproblem gezinnen                                                    | 3D aanpak                                                                                     | Gemeenten, SOJ JT                                                                          | 1 - 2 mln.            |                            | 6 maanden          | 0           | 1 - 2 mln.  | 1 - 2 mln.    |                                                                                                          |
| 9   | Tariefborting aanbieders                                                          |                                                                                               | SOJ                                                                                        | 1 - 3 mln.            |                            | 3-6 mnd.           | 0           | 1 - 3 mln.  | 1 - 3 mln.    | Aanbieders willen geen jeugdhulp meer leveren of proberen het terug te verdienen in de Q                 |
| 10  | Contractmanagement zorgaanbieders                                                 |                                                                                               | SOJ                                                                                        | 0 - 1 mln.            |                            | loopt              | 0 - 1 mln.  | 0 - 1 mln.  | 0 - 1 mln.    |                                                                                                          |
| 11  | Verbinding onderwijs met lokaal team                                              |                                                                                               | Gemeenten, JT en SOJ                                                                       | 0 - 1 mln.            |                            | 3-6 mnd.           | 0           | 0 - 1 mln.  | 0 - 1 mln.    |                                                                                                          |
| 12  | Samenwerking JB-keten                                                             |                                                                                               | SOJ                                                                                        | 0 - 2 mln.            |                            | loopt              | 0 - 1 mln.  | 0 - 2 mln.  | 0 - 2 mln.    |                                                                                                          |
| 13  | Projecten transitiefonds (TF)                                                     |                                                                                               | SOJ                                                                                        | 0 - 2 mln.            | middelen TF                | loopt              | 0 - 1 mln.  | 0 - 2 mln.  | 0 - 2 mln.    |                                                                                                          |
| 14  | Nieuw inkoopmodel                                                                 | Pas mogelijk na 2021                                                                          | SOJ                                                                                        | 0 - 2 mln.            |                            | 12 mnd.            | 0           | 0           | 0 - 2 mln.    |                                                                                                          |

Eén van de maatregelen die wordt benoemd in de regionale nota Omdenknotitie is het afschaffen van de financiële solidariteit. Deze maatregel moet zorgen voor een besparing die lokaal valt. Dit besluit is inmiddels op 5 maart genomen. Het is echter complex om hier een bedrag aan te koppelen.

### *Conclusie Route22*

In 2019 hebben we een groot aantal activiteiten/projecten uitgevoerd, al dan niet in samenwerking met onze partners, voor de jeugd in Alblasserdam. Aangezien Route22 een beweging is (heeft geen kop en staart) waarin we constant proberen de belangen van de Alblasserdamse jeugd in gedachte te houden bij alles wat we doen, is het complex om de effecten van de in 2019 uitgevoerde projecten/activiteiten in kaart te brengen. Wel kunnen we concluderen dat we in het jaar 2019 meer aandacht hebben gehad voor deze doelgroep. Dit heeft er voor gezorgd dat bij veel Alblasserdamse participatietrajecten (onder andere over speeltuinen, wonen, LHBTI, jongerenontmoetingsplekken) de jeugd actief is betrokken. Dit sluit aan bij een van de doelen van de Samenlevingsagenda (spoor actiever & zorgzamer), namelijk het intensiveren van jeugdparticipatie.

Echter zijn niet alle projecten/activiteiten die in de notitie Route22 zijn benoemd, in deze tussenevaluatie terug te vinden. Dit komt deels, omdat een aantal activiteiten klein zijn en kunnen worden beschouwd als "going concern". Denk hierbij bijvoorbeeld aan de jaarlijkse debatwedstrijden in samenwerking met het jongerenwerk. Om de tussenevaluatie leesbaar te houden zijn niet alle projecten/activiteiten waaraan is gewerkt in 2019 uitgelicht in deze tussenevaluatie. Daarnaast zijn een aantal projecten/activiteiten die waren benoemd in de notitie Route22 in 2019 niet opgepakt. De notitie Route22 is een dynamisch document. Dit betekent dat er gaandeweg nieuwe projecten/activiteiten bijkomen, maar ook dat er projecten/activiteiten die we eerst voor ogen hadden uiteindelijk afvallen. In 2019 zijn daarom niet alle projecten/activiteiten die in de notitie Route22 vermeld werden daadwerkelijk uitgevoerd. Hier liggen verschillende redenen aan ten grondslag. Een project dat in 2019 niet is uitgevoerd is bijvoorbeeld de ontwikkeling van een Kinderkrant in Alblasserdam. Ondanks dat er wel gekeken is naar de uitrol hiervan, bleek op een later moment dat de kosten voor de uitrol van een Kinderkrant te fors waren gezien de bezuinigingen waar we in 2019 mee te maken kregen. Daarnaast hebben we in 2019 vooral gefocust op de thema's jeugdparticipatie en preventie, waardoor thema's als werken wellicht minder aandacht hebben gekregen in 2019 dan waar in eerste instantie naar werd gestreefd. Het is dit jaar gebleken dat het erg lastig is om alle thema's evenveel aandacht te geven. Voor het aankomende jaar wordt hier rekening mee gehouden.

Ook in 2020 verliezen we het doel om een zo goed mogelijk jeugdklimaat te creëren niet uit het oog. We gaan door met de projecten/activiteiten die in 2019 een succes zijn gebleken en focussen ons bij toekomstige nieuwe projecten (die zowel intern als buiten ontstaan) op de belangen van onze jeugd.

### *Financiën*

Route22 is een uitgebreid jeugdproject met activiteiten en projecten die aan één of meerdere sporen binnen het coalitieakkoord kunnen worden verbonden. Voor de realisatie

van de Route22-gerelateerde projecten en activiteiten in 2019 is een subsidie van €10.000,- aangevraagd en uitgegeven ten laste van het innovatiebudget 2018.

De activiteiten die in deze notitie werden benoemd waren daarnaast voor een deel opgenomen in de begroting voor 2019. Een aantal activiteiten die voor 2019 op de planning stonden zijn niet uitgevoerd, als gevolg van de bezuinigingen in het sociaal domein. Een voorbeeld van zo'n activiteit is het realiseren van een kinderkrant in Alblasserdam.

Op het moment dat er in 2020 nieuwe initiatieven/ activiteiten uit de samenleving naar voren komen, als gevolg van bijvoorbeeld een grote hoeveelheid enthousiasme voor Route22, zullen deze worden meegenomen voor de komende jaren. Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij de reguliere Planning & Control-cyclus van onze gemeente.

### Doorkijk naar de toekomst

Eerder hebben we afgesproken dat we ons binnen het sociaal domein richten op vier soorten bewoners: de zelfredzamen, de samen-redzamen, de met-hulp-redzamen en hulpbehoevenden (zie onder andere het Integraal Preventie Plan 2020). Die indeling hebben we overgenomen in een matrix waarin deze vier categorieën worden afgezet tegen de vragen: wat hebben we, wat hebben we nodig, wie hebben we nodig en wanneer kunnen we uitvoeren. De komende tijd zal de projectgroep jeugd Alblasserdam met deze matrix aan de slag gaan om het totaal aan activiteiten van de diverse aanbieders inzichtelijk te maken. Op basis van deze informatie zal nieuw beleid worden geformuleerd. Hierbij is onze ambitie om kinderen en hun ouders ten minste een categorie meer redzaam te maken en te zorgen dat kinderen en hun gezinnen niet minder redzaam worden. Verwacht wordt dat deze matrix compleet is in het tweede kwartaal van 2020. Op dit moment ziet de matrix er als volgt uit:

|                       | <i>Zelfredzaam</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <i>Samen redzaam</i>                                                                                                                                                                                                                                                               | <i>Met hulp redzaam</i>                                                                                                                                                                                                                                                     | <i>Hulpbehoevend</i>                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Wat hebben we?</i> | <p>Jongerengemeenteraad 2.0.</p> <p>Welkom Nieuwe Alblasserdammers 2.0</p> <p>Coalitie Kansrijke start</p> <p>Meedenken met het nieuwe gemeentelijke speeltuinenbeleid</p> <p>Meedenken over een tweede jongerenontmoetingsplek (JOP)</p> <p>Verenigingsleven</p> <p>Inzet kinderopvang</p> <p>Inzicht stichting Timmerdorp</p> <p>Inzet Jeugdland</p> | <p>Vrijwilligersproject in het CJG</p> <p>De babybox</p> <p>Project Moneyfit: hoe moneyfit ben jij?</p> <p>Inzet jongerenwerk Jeugd-Punt</p> <p>Inzet Bureau Leerplicht</p> <p>Inzet Bureau Halt</p> <p>Jonge mantelzorgers</p> <p>Groepswork (o.a. de rots en water training)</p> | <p>Inzet kinderpsycholoog bij huisartsen, 2018-2019 CJG</p> <p>Thuiszitterspact</p> <p>Inzet Stichting Jeugdteams</p> <p>Inzet schoolmaatschappelijk werk (Vivenz)</p> <p>Inzet brugcoach</p> <p>Inzet Samenwerkingsverband Drechtsteden Noord</p> <p>Leerlingenvervoer</p> | <p>Coaching trajecten om jongeren toe te leiden naar jeugdhulp</p> <p>Uitvoering van de financiële bijdrage kosten kinderopvang op basis van Sociaal Medische Indicatie</p> <p>Inzet Serviceorganisatie Jeugd als toegang tot de zorgmarkt (133 aanbieders)</p> <p>Inzet Veilig Thuis</p> |

|                                    |                                                                                                                   |                                                                 |                                                                                       |  |
|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                    | Inzet SWA                                                                                                         |                                                                 |                                                                                       |  |
| <i>Wat is in ontwikkeling?</i>     | <p>Lotgenotengroep</p> <p>Onderzoek naar woonbehoeften onder jongeren</p> <p>Week tegen de kindermishandeling</p> | Talentlab                                                       | <p>Het naar voren halen van de jeugdhulp</p> <p>Aansluiting op school en werk 18+</p> |  |
| <i>Wat hebben we nog nodig</i>     |                                                                                                                   | <p><i>Coaching sporttrainers</i></p> <p>18+ sportvergoeding</p> |                                                                                       |  |
| <i>Wie hebben we nodig</i>         |                                                                                                                   |                                                                 |                                                                                       |  |
| <i>Wanneer kunnen we uitvoeren</i> |                                                                                                                   |                                                                 |                                                                                       |  |